

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Ана Владимирова Джумалиева,

на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” в научна област: „3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6 Право

Автор: Магдалена Димчова Георгиева

Тема: ПРАВНА ЗАКРИЛА НА ИЗОБРЕТЕНИЯТА В ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Научен ръководител: проф. д-р Божанка Неделчева

Представянето на рецензията и участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд е съгласно Заповед № 1198/27.06.2019 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

1. Кратки биографични данни за докторанта.

През 2011 г. Магдалена Георгиева завършва специалност „Право” в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски”. От 2013 г. е редовен докторант в катедра Международно право и международни отношения на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

2. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Изграждането на всяка силна и конкурентоспособна икономика се основава на знанието, на научните изследвания, както и на използване постиженията на човешкото творчество. Тези критерии определят и формирането на вътрешния пазар на Европейския съюз. Те извеждат значението на правата на интелектуална собственост (ИнСо) в системата на обективното правно регулиране както на Общността, така и на всяка държава членка.

Създаването на вътрешния пазар насърчава хармоничното развитие на стопанските дейности, като за целта следва да се премахнат пречките за свободно движение на стоки, лица, услуги и капитали и да се създаде благоприятна среда за иновационна и инвеститорска дейност, за разпространение на технически решения и произведения. В този процес, от една страна, се поставя закрилата на изключителните права на създадетелите на тези постижения, а от друга, икономическите интереси на обществото и гражданите. Този баланс е постижим именно чрез нормите на материалното право в областта на интелектуалната собственост, което до голяма степен е част от *acquis communautaire* (достиганията на правото на ЕС), както и от международните договори, администрирани от Световната организация за интелектуална собственост.

Ето защо избраната от Магдалена Георгиева тема е актуална, дисертабилна и с огромна практическа стойност.

Научната област, в която се ситуира дисертационният труд е в сферата на правото на ЕС, международно частно право и международно търговско право, което предопределя неговия мултидисциплинарен характер. Направен е опит за цялостен анализ на разглежданата тема, който се основава на частични научни постижения на други автори по части от разглежданата материя, на статистически данни и отделни становища, както и на придобитите от докторанта знания и информация в процеса на неговата работа.

Дисертационният труд на Магдалена Георгиева до голяма степен компенсира пропуските на други изследвания, засягайки богат спектър от проблеми свързани с правната закрила на изобретенията в правото на Европейския съюз. Дисертантката разглежда недостатъчно добре изследвана в българската и в международната литература материя, и в този смисъл представеният за защита дисертационен труд запълва една съществена празнина в изследванията по дадената тематика.

3. Обща оценка на достойствата на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 194 страници, включващ: съдържание; три глави; заключение; библиография; списък на използваните нормативни актове, международно правни инструменти и електронни източници /на български и английски език/.

В структурно отношение научното изследване е разпределено в увод, три глави и заключение. Отделните глави съдържат по няколко параграфа, точки и подточки, означени с римски и арабски цифри, като на места е използвано и буквено означение. Направени са 138 бележки под линия.

Библиографията се състои от 160 литературни източника, включващи заглавия на кирилица – български език, и на латиница – на английски и френски език.

Обект на изследването е Правото на интелектуална собственост като съвкупност от регулиращи обществените отношения, които са във връзка със създаването, признаването, правната закрила и използването на интелектуални резултати и други обекти на интелектуална собственост.

Предмет на изследването е закрилата на интелектуални резултати, които са плод на човешката творческа дейност, реализирани чрез навлизането на единна правна уредба, в рамките на Европейския съюз.

Целта на дисертационния труд е насочена към изследване различните аспекти на един недостатъчно анализиран проблем на международноправното сътрудничество – правната закрила на изобретенията. Важен елемент от анализа ще бъде по – детайлното проучване на генезиса и развитието на проблем, който безспорно има своето засилващо се присъствие в съвременния и бъдещия свят.

За да се постигне формулираната основна цел се поставя изпълнението на следните **задачи**:

1. Изследване на същността и спецификите на изобретението като елемент на интелектуална собственост;
2. Разкриване същността на изобретението чрез сравнение с другите обекти на индустриална собственост;
3. Разкриване същността на патента;
4. Формулиране на обхвътът на закрила на интелектуална собственост;
5. Определяне същността и обхватът на патентни нарушения и правната защита срещу тях;
6. Проучване на съществуващите към момента национални и международни правни инструменти - актовете на Европейския съюз както и достъпната съдебна практика в тази област;
7. Извеждане на проблемите на правна закрила на изобретението в ПЕС;
8. Разглеждане правомощията на компетентните национални органи, както и тяхното взаимодействие с редица международни институции и организации по въпросите на правната закрила на изобретението;
9. Конкретизиране на предложения „*de lege ferenda*“ за усъвършенстване на действащата правна уредба относно правната закрила на изобретенията в ПЕС.

Във връзка с поставените цели, **изследователската теза**, която се застъпва в дисертационния труд е, че *правната закрила на изобретенията в ПЕС се предоставя с патент, който удостоверява наличието на изобретение, неговата патентоспособност и изключителното право на патентоприитежателя върху него.*

Структурата на дисертационния труд е логична и обоснована, научният анализ е последователен и включва като обект както познати, но несистематизирано изследвани проблеми, така и на нови, по-слабо изследвани проблеми.

Положително следва да бъде оценен добросъвестният научен анализ на докторанта, добрия и разбираем стил на писане и добрата литературна осведоменост.

В дисертацията е използвана и широка гама от изследователски методи. Изследването се базира на сравнителния анализ, който позволява съпоставима верификация на процесите. Използва се хронологично-тематичен подход, както и методът на логическата обвързаност и взаимозависимост на отделните субекти на анализ. На базата на структурно-функционалния метод процесите се анализират през призмата на техните компоненти и на ролята им едни спрямо други. Важно място е отделено и на институционалния метод с цел разкриването на характера на отношенията между институциите, имащи отношения към формирането на съответните политики. Използването на подобен разнообразен апарат от средства и подходи позволява разглеждането в дълбочина на проблемите, като стремежът е не просто да се подредят факти и да се опишат събития, а да се проследят процеси и да се дефинират тенденции.

Докторантът е демонстрирал задълбочено познаване на обекта и предмета на изследване. Стилът на изложение е издържан, текстът на дисертационния труд коректно ограничава авторовите изводи и анализи от използваните текстове на други автори.

Посочената по-горе изворова и изследователска база представляват добра основа за разрешаване на поставените изследователски задачи. Във всяка от трите глави докторантът е разрешил определена изследователска задача.

4. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала.

Научните приноси на докторанта могат да бъдат открити и в трите основни направления, изискуеми при оценката на дисертационен труд: новост в науката, обогатяване на съществуващи знания, приложение на научните постижения в практиката. Според мен те се свеждат до следното:

1. Дисертационният труд е първо самостоятелно изследване на проблемите, свързани с правната закрила на изобретенията в ПЕС, изследвана в българската литература.

2. С настоящото изследване се представят същността и спецификите на изобретението като елемент на интелектуална собственост като се аргументира тезата, че изобретението е част от интелектуалната собственост.

3. Разкрива се същността на изобретението чрез сравнение с другите обекти на индустриална собственост и детайлно се разкрива същността на патента. В настоящият дисертационен труд е формулиран обхватът на закрила на интелектуална собственост.

4. Конкретизирано е съдържанието и обхватът на патентни нарушения и правната защита срещу тях като са изследвани съществуващите към момента национални и международни правни инструменти - актовете на Европейския съюз, както и достъпната съдебна практика.

5. Формулирани са проблемите на правна закрила на изобретението в ПЕС и са разгледани правомощията на компетентните национални органи, както и тяхното взаимодействие с редица международни институции и организации по въпросите на правната закрила на изобретението.

Резултатите от научните изследвания са практически приложими като лекционни и учебни материали.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството.

Публикациите свързани с дисертационния труд са 3 (три). Те отразяват съществени части от изследването и отразяват получените научни резултати, каквито са изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта.

Докторантът познава литературната и нормативна основа на изследвания проблем. Библиографията съдържа 160 заглавия на кирилица и латиница, които съставляват най-съществена част от публикуваната научна литература по проблематиката.

7. Оценка за автореферата.

Авторефератът отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд. Направен е съгласно изискванията на ЗРАСРБ.

8. Критични бележки и препоръки.

Наред с всичко положително към така представеното дисертационно изследване могат да бъдат отправени и някои препоръки с оглед подобряване работата на докторанта в бъдещата му изследователска дейност.

На първо място – наименованията на параграфите във втора глава може да се прецизират /визирам основно параграф 5. озаглавен: Препоръка на Комисията от 10 април 2008 г.¹;

На второ място – въпреки, че в заглавието на Втора глава присъства институцията Единен патентен съд, параграф с подобно название липсва;

На трето място – на моменти изложението има описателен характер, с ненужно детайлизиране, за сметка на анализа на поставените проблеми;

На четвърто място – не са изведени изводи след съответните глави, липсват и общи такива;

На пето място – текстът се нуждае от прецизна техническа редакция и форматиране.

Казаното в никакъв случай не намалява стойността на изследването. Във връзка с това препоръчвам на докторанта да продължи своята научноизследователска работа, свързана с правната закрила на изобретенията в правото на Европейския съюз. Препоръките ми са свързана главно с неоспоримите възможности за извършване на изследователска работа от страна на Магдалена Димчова Георгиева.

9. Мотивирано предложение.

1. Представеният за защита дисертационен труд има характера на завършено научно изследване. Получените научни резултати имат приносен характер, което ми дава основание да считам, че дисертационния труд отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.
2. Предвид на гореизложеното с пълна убеденост изразявам положителна оценка на дисертационния труд на Магдалена Димчова Георгиева, докторант на самостоятелна подготовка към Правно-исторически факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Катедра: „Международно право и международни отношения“, и препоръчвам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

12.08.2019 г.

Рецензент:
/доц. д-р Ана Джумалиева/